

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΟ ΣΤΕΡ

- 5/10/2009 Δεσμώτης του ιλιγγου Άλφρεντ Χίτσκοκ
- 12/10/2009 The Visitor Τόμας Μακάρθι
- 19/10/2009 Η πώση της Λόλα Μοντές Μαξ Οφίλς
- 26/10/2009 Rumba Ντομινίκ Αμπέλ
- 2/11/2009 Η γοητεία της αμαρτίας Λουκίνο Βισκόντι
- 9/11/2009 Άσε το κακό να μπει Τόμας Άλφρεντσον
- 16/11/2009 Ο κανόνας του Παιχνιδιού Ζαν Ρενουάρ
- 23/11/2009 Αναχωρήσεις Γιοτζίρο Τακίτα
- 30/11/2009 Μια ιστορία με θέμα την αγάπη Όλε Μπόρνενταλ
- 7/12/2009 Μέρες θυμού Όλε Κρίστιαν Μάντσεν
- 14/12/2009 Kabuli kid Μπαρμάκ Ακράμ
- 11/1/2010 Τι απέγινε η Έλι Ασγκάρ Φαραντί

ΑΣΕ ΤΟ ΚΑΚΟ ΝΑ ΜΠΕΙ - LAT DEN RATTE KOMMA IN

Σκηνοθεσία: Τόμας Άλφρεντσον

Ηθοποιοί: Κάρε Χέντεμπραντ, Λίνα Λίντερσον, Περ Ραγκναρ, Χένρικ Νταλ

Χώρα: Σουηδία (Έγχρωμη)

Διάρκεια: 114΄

Διακρίσεις: - Έχει κερδίσει 56 βραβεία (από Κινηματογραφικές Ακαδημίες, σε Φεστιβάλ, από Κριτικούς Κινηματογράφου κ.λπ.) σχεδόν σε όλες τις κατηγορίες

Πρώτη προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Σαγηνευτικό, υπνωτιστικής ατμόσφαιρας θρίλερ, το οποίο υποβάλλει με το απειλητικό σκηνοθετικό άγγιγμά του και συγκινεί με τον απόκοσμο ρομαντισμό του. Σκληρό όσο και απίστευτα τρυφερό, ανανεώνει με τον πιο ευρηματικό τρόπο το βαμπυρικό μύθο και αναδεικνύει μια "καθαρή" ταινία τρόμου σε μοντέρνο κινηματογραφικό αριστούργημα.

Ένας Σουηδός με το όνομα Τόμας Άλφρεντσον υπογράφει μία από τις πέντε μεγιστοτεράστιες ταινίες της χρονιάς. "Άσε το κακό να μπει", τούτέστιν ο Διάβολος, μέσα μας. Η κοινωνία φυλακή, επομένως να ξεδιψάσουμε με αίμα και να δραπετεύσουμε αγκαλιά μ' ένα βαμπίρ!

Το Κακό είναι και νεκρό και ζωντανό. Νεκρό γιατί το απωθούμε, το καταπολεμούμε, το ξορκίζουμε. Ο απόβλητος της συνειδήσής μας. Ποιος μπορεί να παραδεχθεί δημοσίως πως είναι φορέας του Κακού; Κανείς. Κι όμως υπάρχει, ροκανίζει, κατασπαράσσει και από αίμα ανθρώπων ζει και βασιλεύει. Το κακό- σύμφωνα με την ψυχανάλυση- είναι ενσωματωμένο στο υποσυνείδητό μας. Γι' αυτό σκοτεινό, μαύρο, αόρατο, υπόγειο, λανθάνον και πονηρό.

Ο Σουηδός Τόμας Άλφρεντσον αναποδογυρίζει το Σύμπαν και προκαλεί. Το Κακό- λέει- είναι Καλό. Και όχι μόνο αυτό. Ενσωματώνει αυτό το Κακό- Καλό στην ψυχή ενός δωδεκάχρονου παιδιού. Η αθωότητα μοιάζει με βαμπίρ. Μα πώς μπορεί; Κι όμως, Η κοινωνία σε φυλακή.

Οργανωμένη, παγωμένη σε γυάλα τεχνολογική. Μέσα της περιφέρονται νεκροζώντανοι οργανισμοί. Ουδείς αντιστέκεται, κανείς δεν κάνει τίποτα για αλλαγή. Εξωτερικά όλοι νομοταγείς, σοβαροί, σωστοί. Οι μηχανισμοί και οι θεσμοί λειτουργούν με ευρωπαϊκή, κανονική, λογική. Το Κακό όμως έρπει παντού. Από το σχολείο και το σπίτι μέχρι το καφενείο, τους δρόμους, παντού. Εκεί ακριβώς συντελείται μια εξωφρενική αντιστροφή. Ένα κατάξανθο, εσωστρεφές, παραμελημένο δωδεκάχρονο αγοράκι, ο Όσκαρ, καταπιεσμένο και τσαλαπατημένο από γονείς και μαθητές, πλέκει μια φιλική, μοναδική, ανιδιοτελή σχέση με ένα συνομήλικο κορίτσι, ένα βαμπίρ. Αυτή η βάση της ταινίας του Άλφρεντσον «Lat den ratte komma in», «Άσε το κακό να μπει».

Το εξηγώ γιατί ο δρόμος προς την κατανόηση είναι επικίνδυνος και ολισθηρός. Έχουμε και λέμε λοιπόν. Αυτή η σχέση είναι επινόηση μιας εξοργισμένης ύπαρξης, επομένως είναι φανταστική. Όπως ακριβώς στο «Twilight» της Κάθριν Χάρντγουικ. Μα φυσικά δεν υπάρχουν βαμπίρ. Το φανταστικό το καταλαβαίνουμε από την πρώτη στιγμή.

Όταν το πάλλευκο και εύθραυστο πρόσωπο του μικρού Όσκαρ αντανακλάται στο τζάμι. Όταν δηλαδή, φυλακισμένος αυτός, προβάλλει μέσα από το παράθυρο την επιθυμία του να δραπετεύσει και με τον Άλλο, δηλαδή το υποσυνείδητό του, να συναντηθεί. Έτσι ο Άλφρεντσον, αξιοποιώντας αριστοτεχνικά την Αισθητική του Σινεμά, υπογραμμίζει δύο πράγματα μαζί. Το πρώτο, πως το υποσυνείδητο είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένων κοινωνικών συνθηκών. Όπως λόγου χάριν είναι αυτές που βιώνει ο Όσκαρ στο σχολείο και το σπίτι. Δηλαδή το αόρατο είναι ορατό και το αφηρημένο συγκεκριμένο. Απίστευτη διαλεκτική.

Και το δεύτερο, πως η αδράνεια και η αφασία της κοινωνίας είναι οι δύο δυνάμεις που επενεργούν στον χαρακτήρα μας και μας μετατρέπουν από Αγγέλους σε Διαβόλους. Έτσι, από αυτή την επίκληση, καταφθάνει η μελαχρινή δωδεκάχρονη Έλι. Το έτερον ήμισυ του Όσκαρ. Δύο κόσμοι στη συσκευασία του ενός. Η Έλι είναι ο Όσκαρ

και ο Όσκαρ η Έλι. Η Έλι είναι το υποσυνείδητο του Όσκαρ. Ο Όσκαρ είναι η «φωτογραφία» της Έλι. Προσέξτε τη σειρά των αντιθέτων. Λευκό με μελαχρινό. Ξανθά και μαύρα μαλλιά. Αρσενικό με θηλυκό. Και on top of that, ζωντανός με νεκρό. Ο Όσκαρ είναι ζωντανός. Η Έλι είναι νεκρή. Πόσων χρόνων- την ρωτάει- είσαι; «Δώδεκα» απαντά η Έλι. Και συμπληρώνει, «δώδεκα εδώ και πολλά χρόνια». Προσέξτε τώρα τη συνένωση των αντιθέτων. Αφού εκείνος ζωντανός και η Έλι νεκρή, ε τότε νεκροζώντανοι μαζί!

Ανατριχιαστική η δεύτερη σειρά των νοημάτων. Ο πατέρας της Έλι, αφού πρώτα σκοτώσει περαστικούς και στη συνέχεια τους στραγγίξει, στο τέλος θα μαζέψει το αίμα τους για να δώσει τροφή στο παιδί του. Γάλα ο βοσκός, αίμα αυτός. Μπρρρρ! Συγκρατηθείτε και σκεφτείτε. Είπαμε οι βαμπίρ είναι φανταστικοί και η ιστορία αλληγορική.

Είπαμε ακόμα πως όλα αυτά τα επινοεί και τα σκηνοθετεί το απελευθερωμένο υποσυνείδητο ενός καταπιεσμένου, τσαλαπατημένου δωδεκάχρονου, απροστάτευτου αγοριού. Επομένως; Απλό. Επειδή οι γονείς του Όσκαρ είναι αδιάφοροι και αφασικοί, γι' αυτό εκείνος φτάνει στην ακρότητα και σκηνοθετεί έναν πατέρα να σκοτώνει για να τον θρέψει. Ο πατέρας που δεν έχει. Ο φίλος (η Έλι) που δεν υπάρχει.

Έτσι ο Όσκαρ αρχίζει να ζει μέσα από τη φανταστική διαδρομή ενός βαμπίρ. Δηλαδή φλερτάρει με την ιδέα να γίνει βαμπίρ. Αλληγορικά, μεταφορικά, ψυχαναλυτικά. Έτσι, υπό τις συγκεκριμένες κοινωνικές και συλλογικές συνθήκες, μια αθώα, ανιδιοτελής, πάναγνη παιδική ύπαρξη μεταμορφώνεται και μεταλλάσσεται σε διαβολική! Σας λέει τίποτα αυτό; Μα φυσικά. Με την οικονομική κρίση και τον συνακόλουθο θρυμματισμό του κοινωνικού ιστού, θα το βλέπουμε και θα το βιώνουμε καθημερινώς!

Κοντά σε όλα αυτά η Αισθητική επεξεργασία, μνημείο παγωμένης γοητείας και καλοδοουλεμένης, μινιμαλιστικής επεξεργασίας. Ο Άλφρεντσον στήνει έναν κόσμο υποδειγματικής συμμετρίας όπως είναι η Σουηδία- και ανάβει στα μουλωχτά το φτίλι του χάους και της ασυμμετρίας. Ο αθεόφοβος αναποδογυρίζει τον Μπέργκμαν. Η σιωπή προμηνύει εσωτερική βιβλική καταστροφή.

Ο αθώος σε κλάσματα δευτερολέπτου μετεξελίσσεται σε βαμπίρ. Το περιεχόμενο ενσωματωμένο σε μια τοιχογραφία μοναδική. Στη μια άκρη του κάδρου, το κατάξανθο αγγελικό πρόσωπο του Κάρε Χέντεμπραντ. Στην άλλη άκρη, το μελαχρινό κεφάλι με το απελπισμένο βλέμμα της Λίνας Λεάντερσον. Ενδιάμεσως, καθημερινά ανθρωπάκια να πηγαινοέρχονται σαν καλοκουρδισμένα αλλά αφασικά αυτοκινητάκια. Τα άκρα συναντώνται κι έτσι το υποσυνείδητο απελευθερώνεται.

Η δύναμη της φαντασίας αυτού του οργισμένου

μικρού γίγαντα μπορεί και βουνά να κινηθεί. Το αίμα θα σας ρουφήξω και θα κυκλοφορώ ελεύθερος σαν Άγγελος-Βαμπίρ!

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΑΝΙΚΑΣ
ΤΑ ΝΕΑ

Η πιο μεγάλη έκπληξη της χρονιάς έρχεται από τους πάγους της Σουηδίας με τον πιο ερωτικό μύθο που γέννησε η λογοτεχνία του υπερφυσικού, τον μύθο του Δράκουλα, παραλλαγμένο και προσαρμοσμένο στη σύγχρονη εποχή, ένα τραγικό πλάσμα που είναι καταδικασμένο να υπάρχει αιώνια ανάμεσα στους ζωντανούς και τους νεκρούς. Ξυπνάει σαν φάντασμα σε αυτή τη λευκή ζώνη και «ζει» ένα επαναλαμβανόμενο μαρτύριο, καθώς η ψυχή του δεν θα βγει ποτέ απ' τη σάρκα του (που γεννιέται και πεθαίνει διαρκώς) και δεν θα πετάξει κοντά στην αγαπημένη του που είναι νεκρή. Στο «Ασε το κακό να μπει» ένα μοναχικό βαμπίρ με εμφάνιση κοριτσιού, αλλά με διφορούμενο φύλο και με ηλικία μονίμως στα 12, η Ελι, ζει ένα μαρτύριο γιατί δεν μπορεί να αγγίξει ένα αγόρι απ' τον κόσμο των ζωντανών. Κατά τον πρωτότυπο τίτλο της ταινίας «Let the right one in», το βαμπίρ ταιριάζει κουτί σ' έναν κόσμο διαλυμένων ή νεκρών ανθρώπων σχέσεων όπου το άγγιγμα είναι παγερό και η επαφή πληγώνει. Το «Ασε το κακό να μπει» μόνον κατά τα φαινόμενα ανήκει στο είδος της ταινίας τρόμου. Στην πραγματικότητα είναι ένα συμπαγές κοινωνικό δράμα, στιγματισμένο από μερικές κηλίδες αίματος που δίνουν μια νότα ζωής σε ένα τοπίο κάτασπρο απ' το χιόνι.

Ο σίριαλ κίλερ...

Η δράση λαμβάνει χώρα σε μια κωμόπολη της Σουηδίας των αρχών του '80 και κυλάει με αργούς ρυθμούς (το στυλ του Ακι Καουρισμάκι θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μια επιρροή). Ένα βαμπίρ που εξωτερικά θυμίζει Ολιβερ Τουίστ και ένας μυστηριώδης μεσήλικας που μοιάζει άλλοτε με σίριαλ κίλερ κι άλλοτε με παιδεραστή, φτάνουν εκεί ένα χειμωνιάτικο βράδι. Βολεύουν τα πράγματά τους στο διαμέρισμα μιας πολυκατοικίας-φυλακής που βλέπει σε μια παιδική χαρά και καλύπτουν πρόχειρα το παράθυρο μ' ένα χαρτόνι. Κατόπιν ο άντρας βγαίνει απ' το διαμέρισμα προς αναζήτηση «τροφής». Πηγαίνει για κυνήγι στο διπλανό χιονισμένο δάσος όπου εντοπίζει το θήραμά του (έναν έφηβο), το αναισθητοποιεί με χλωροφόρμιο και σαν χασάπης του στραγγίζει το αίμα: το ελιξίριο της νεότητας της 12χρονης Ελι που τις επόμενες ημέρες θα πιάσει φίλιες μ' ένα αγόρι που κατοικεί στο διπλανό διαμέρισμα - τον ξανθό Οσκαρ που είναι μελαγχολικός και θυμωμένος...

...και ρεαλιστικός εφιάλτης

Η ανανέωση του βαμπιρικού μύθου ξεκινάει

από μια ανατροπή που αφορά τον άξονα της ταινίας, που είναι ο Οσκαρ και όχι το βαμπίρ. Με τον Οσκαρ αρχίζει και τελειώνει αυτή η λιτή κι ανορθόδοξη ιστορία γύρω από το τέλος της αθωότητας σε έναν κόσμο όπου το συναίσθημα είναι θαμμένο στους πάγους και η ζωή μοιάζει σαν σε νεκρική ακινησία. Στην παγερή και εχθρική μικρή σουηδική πόλη το καλό και το κακό είναι συμπληρωματικές όψεις ενός εφιάλτη που περιγράφεται ρεαλιστικά. Ο εφιάλτης για τον εύθραυστο και απροσπάτευτο Οσκαρ δεν είναι το βαμπίρ της διπλανής πόρτας, αλλά η διαλυμένη οικογένεια και ο μικρόκοσμος των συμμαθητών του στο σχολείο που τον αντιμετωπίζουν σαν σάκο του μποξ. Ο Οσκαρ, που βγαίνει από την παιδική ηλικία αφήνοντας πίσω του ένα τραύμα, θα πρέπει να πάψει να 'ναι παθητικός αλλά και να μάθει να διαχειρίζεται σωστά τον θυμό του, εάν θέλει να επιβιώσει στην εφηβεία όπου τα πράγματα θα 'ναι πιο άγρια. Σε αυτή την κρίσιμη καμπή της ζωής του Οσκαρ ο καλύτερος δάσκαλος γι' αυτόν δεν είναι ο γυμναστής του στο σχολείο που προσπαθεί να τον σκληραγωγήσει, αλλά η Ελι, που του διδάσκει με τον τρόπο της πως το κακό είναι ενίοτε ένα όπλο για τη ζωή.

Ο σκηνοθέτης και σεναριογράφος Τόμας Αλφρεντσον κάνει μια βαθιά τομή στο κέλυφος της βαμπιρικής μυθολογίας για να απελευθερώσει τη ψυχή της και να την οδηγήσει σ' ένα ρεαλιστικό περιβάλλον. Στη συνέχεια κλιμακώνει την ιστορία του παιδιού που ερωτεύτηκε το βαμπίρ μέσα από τα κλισέ ενός σπλάιτερ που γίνεται ολοένα και πιο γκροτέσκ. Το υπερφυσικό είναι σαν ένας εξόριστος σ' ένα γκούλαγκ του παγωμένου ευρωπαϊκού Βορρά.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

TOMAS ALFREDSON

Γεννήθηκε το 1965 στη Στοκχόλμη, από πατέρα σκηνοθέτη.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

The Last Virgin (1995), Four Shades of Brown (2004), Dear Mr. Barroso (2005), Let the Right One In (2008).